

# "Es té dret a implantar el català a l'ensenyament"

**Guillem Vidal i Andreu, mallorquí, 52 anys, membre de Judges per a la Democràcia, fins ara president de l'Audiència Provincial, és el nou president del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, càrrec del qual prendrà possessió el pròxim dia 16.**

**D**e sobte s'ha convertit vostè en una mena d'estrella pels mitjans de comunicació.

—Sí, sí. Realment no hi estic acostumat. Ha estat una explosió això... Entrevistes, fotografies... Ufff! És difícil. Realment no estam acostumats, els jutges, a tanta popularitat.

—Aquest nou càrrec, corona la seva vida professional?

—Per mi és el més important que em podrien donar dins l'administració de justícia. Hi ha càrrecs com magistrat del Suprem o vocal del Consell General del Poder Judicial que són molt importants. Però impliquen viure a Madrid i jo no hi tenc cap vincle. En canvi, amb Catalunya hi tenc moltes vinculacions.

—Hi va estudiar i hi té família, no és així?

—Sí, hi tenc mon pare, els meus germans, ma mare hi està enterrada, hi vaig fer el batxiller, la carrera, hi tenc molts bons amics. Sí, realment per mi crec que és el càrrec número 1.

—L'han sorprès les manifestacions tan positives que ha provocat el seu nomenament?

—Sí. M'han sorprès i la veritat és que són un motiu d'enorme satisfacció per mi.

—Quin serà el gran repte com a president del Tribunal Superior?

—La veritat és que, després de 15 anys aquí, no conec bé la situació judicial a Catalunya.

—Li faig la pregunta sobretot per la comparació amb el seu antecessor, qui va tenir algun problema amb el tema lingüístic.

—Sí, bé, jo no crec que siguin incompatibles una millora en els mitjans materials i humans amb una normalització lingüística dins l'administració de justícia. No són, de cap manera, qüestions incompatibles. Sí que és cert que l'administració de justícia sempre ha tengut una manca de normalització en el tema lingüístic.

—No és petit el salt entre l'Audiència Provincial i la presidència del TSJC.

—No ho és, no. La meua tasca serà molt distinta. Jo som president d'una Audiència Provincial, i allà n'hi ha quatre amb múltiples seccions. A banda que pass a ser president del Tribunal Superior i lògicament és una tasca que no he fet mai. És un canvi molt gran.

—Vostès, els jutges, els darrers anys s'han convertit en motiu constant d'interès dels mitjans de comunicació.

—Sí, sí, és cert. Jo crec que és conseqüència de l'obertura als mitjans. És cert que s'ha obert considerablement el món judicial a la societat. Abans érem unes persones de difícil accés, vestits de negre... Per això diuen allò que "fas cara de jutge" quan un té la cara molt seriosa. Segurament el fet de l'entrada de molts jutges joves ha fet canviar això.

—Però encara hi ha aquests jutges que, com el famós cas de fa anys, fan detenir algú per prendre el sol nu?

—Sí. Són les dues formes d'entendre el jutge. Hi ha el jutge tradicional, tancat, que no està en contacte amb la societat que l'enrevolta. I després hi ha el jutge modern, obert, que viu com els seus ciutadans, que surt... i jo crec que aquest és el més vàlid perquè després pot jutjar amb més coneixement i més criteri.

—Parlem de jutges moderns: Baltasar Garzón.

—No el conec personalment. Era un magistrat amb una important tasca a l'Audiència Nacional. Després va passar a l'activitat política. No sé si li va passar un poquet allò de no saber valorar exactament el pros i els contres d'aquella decisió. Després, ha perdut la confiança de l'executiu. És el preu de ficar-te en coses noves que no coneixes. Sap què passa? És que els jutges som molt de la nostra feina, de les sentències, etc. Passar a la política sempre és perillós, és un bot difícil de fer.

—No hi un excés de protagonisme de molts jutges, incloent-hi Garzón?

—Sí. Quan li parlava de les dues figures, la tradicional i la moderna, no identificava la moderna amb el protagonisme. Jo descart totalment el protagonisme d'un jutge. Aquest protagonisme del jutge que sempre surt pels mitjans de comunicació explicant la seva feina, el per què fa una cosa o l'altra... jo no hi estic gens d'acord. El jutge ha de sortir un moment determinat, per exemple en defensa de la independència judicial, o en defensa de l'objectivitat d'unes resolucions, però mai per autojustificar-se, ni molt menys per fer-se propaganda.

—Un altre company seu de carrera, i amic, ha assumit el Ministeri de Justícia i Interior. Un matrimoni que, en principi, als jutges progressistes com vostè els esmussava bastant. Ara ja no?



—Jo tenc un afecte especial per en Juan Alberto, a qui conec molt bé. Els dos pertanyem a Jutges per a la Democràcia. Crec que ell és l'únic que pot assumir aquests dos ministeris. Tothom reconeix la seva trajectòria, la seva forma de pensar i, sobretot, la seva dedicació absoluta al que fa. Ara, la fusió dels dos ministeris en un... doncs, sí, en principi, esmussa perquè pareix que són incompatibles. Però jo no ho crec. Al contrari, pens que hi ha coses que es poden fer millor, com una policia judicial autèntica.

—Una frase: "Mentre en Roldán no estigui a la presó, en aquest país no hi haurà justícia."

—No! Hi estic totalment en contra. Miri, que un delinqüent s'escapi, per molt important o poc important que sigui, no suposa que aquí no hi hagi justícia. És més, si qualcú tenia possibilitats de fugir de la justícia espanyola, era ell. Un ex-director general de la Guàrdia Civil té vies perfectes per fugir per la gran quantitat de contactes que té.

—Com veu un jutge progressista com vostè aquest estat d'ànim segons el qual vivim en un país de corruptes?

—No estic gens d'acord amb les generalitzacions. Efectivament, hem tengut casos de corrupció. Però això passa en tots els països. En el nostre cas és que la corrupció ara es denuncia. Abans no hi havia llibertat de premsa i no es podia denunciar. Però corrupció n'hi ha hagut sempre, n'hi ha i, dissortadament, crec que sempre n'hi haurà. Ara bé, és molt important que hi hagi una màxima transparència de les institucions, precisament perquè encara som una democràcia jove. Transparència de les lleis i desaparició de fons reservats són bones mesures per controlar i detectar millor els possibles casos de corrupció.

—Abusant de la justícia, es judicialitza gairebé la vida política?

—Sí, sí, totalment. I crec que les lleis no ens ajuden als jutges perquè permeten aquesta judicialització de la vida política. Moltes vegades són qüestions realment trivials i el que aconseguen és trivialitzar l'administració de justícia. La fan anar a un terreny en el qual no hauria d'entrar. Durant les campanyes electorals els polítics es desqualifiquen brutalment els uns als altres. En temps no electorals les mateixes desqualificacions o de molt més baix to i... ja hi som! Ja tenim querella per injúries. S'han de baratar les lleis. S'han de fer més serioses i sensates. Han de permetre més flexibilitat perquè un moment donat puguis dir "senyors, això no és per l'administració de justícia". No és que jo vulgui que tornem al temps dels duels a espasa, però hauria d'haver-hi mitjans per a evitar aquesta frivolitat d'anar tot d'una al jutjat de guàrdia.

—Creu que hi ha mitjans de comunicació que intenten suplantar el poder judicial?



JOAN CELIA

*"Si unes institucions democràtiques prenen la decisió de deslligar-se de l'estat espanyol, no sé fins a quin punt la resta de l'estat tendria justificació per eliminar aquesta declaració. Em sembla molt dubtós que poguessin tenir legitimitat."*



JOAN CELIA

—Suplantar no ho diria. Però hi ha mitjans de comunicació que van per davant de les investigacions judicials. El periodisme d'investigació em sembla molt bo en una democràcia.

—Els mitjans condicionen, o pretenen fer-ho, els jutges?

—Evidentment. S'hauria de trobar una fórmula, que mai sigui tancar la boca als periodistes —els quals són un gran valor de la democràcia—, però sí que s'haurien de trobar canals per evitar que un mitjà de comunicació, a un moment determinat, influís o formàs l'opinió de determinades persones cap a una resolució judicial determinada.

—Reality shows de la televisió...

—Exacte. Aquests programes d'una forma o altra fan judicis paral·lels. Amb aquests programes no hi haurà més remei que cercar una solució, sobretot quan hi hagi jurat, que és més influenciable que no un jutge.

—S'ha de regular la llibertat d'expressió?

—Sempre s'ha dit que la millor llei de premsa és la que no existeix. Sí, però la mateixa Constitució posa un fre, que és el respecte a la veracitat de la informació, el dret a l'honor, els menors, etc. És un joc de límits, sempre un dels dos drets haurà de cedir. Legislar sobre això? Crec que no. S'ha de jutjar i trobar els límits a través de la jurisprudència.

—El secret professional dels periodistes, quin límit creu vostè que ha de tenir?

—Per mi és un dret que no hauria de ser il·limitat. El dret del periodista a no revelar les seves fonts d'informació, democràticament és indiscutible. Però si això s'enfronta a valors fonamentals com la vida, per exemple, crec que hauria de cedir el valor més petit, el del secret professional.

—El cas concret de l'entrevista a Roldán?

—Sens dubte hi ha secret professional. Una altra cosa seria si aquest dret servís per escudar una mort o una violació.

—Hi ha tanta intromissió, com diuen, del poder executiu en el judicial, sobretot en el fiscal general de l'estat i el Tribunal Constitucional?

—Hem de distingir. Ni el Ministeri Fiscal ni el Tribunal Constitucional consider que siguin poder judicial. El Constitucional és un tribunal polític en la mesura que respon a un equilibri de forces. El ministeri fiscal és nomenat pel poder executiu. Una altra cosa és el Poder Judicial que, si bé el seu òrgan de govern és nomenat pel Parlament, els seus jutges sí que són independents.

—Llei de Normalització Lingüística, a Catalunya i Balears. Català i justícia.

—Aquí evidentment no hi ha hagut els problemes derivats de la immersió lingüística. Crec que tothom ha d'admetre que nosaltres tenim una forma pròpia d'expressió i que l'administració de justícia no pot ser un reducte que exclou el català. L'únic límit és la defensa del

justiciable. Quan un senyor seu al banc dels acusats ha d'entendre la llengua en què el jutgen.

—*He llegit que vostè està d'acord amb la immersió lingüística sempre que no estigui en contradicció amb els drets fonamentals.*

—Sí, estic totalment d'acord que el català ha d'estar dins l'àmbit de la justícia. Ara, el dret fonamental d'un individu per mi està per damunt de la llengua.

—*Vol dir que ha de prevaler el dret d'un pare a triar la llengua amb què s'ensenya al seu fill?*

—No. El dret dels pares de triar la llengua no crec que sigui un dret fonamental. El dret de triar una llengua determinada no és dret fonamental. El dret fonamental és utilitzar i implantar la llengua dins un àmbit determinat. El deure de conèixer la llengua castellana, que no té la llengua catalana —amb una interpretació molt purista de la Constitució— no implica que els pares tinguin dret fonamental a triar la llengua de l'ensenyament dels seus fills. El dret fonamental és utilitzar i implantar la llengua catalana dins l'ensenyament.

—*Si els polítics fossin responsables judicialment de les seves promeses electorals i dels seus actes parlamentaris, milloraria el sistema, o això és una aberració jurídica?*

—L'única responsabilitat d'un polític és amb els ciutadans i votants. Per tant la seva responsabilitat comença i acaba davant el poble. Si el poble troba que l'ha decebut no el vota i punt.

—*Li ho deia sobretot pel fenomen del transfuguisme.*

—Això ja és una altra cosa. A mi el transfuguisme em sembla senzillament un frau absolut al poble. Que una persona, elegida pel poble, per un partit o per una ideologia es barati, sense consultar el poble, és un frau al poble i a la democràcia.

—*Però és legal. El mateix president Cañellas ha declarat que no és una buranya perquè la legislació empara aquesta pràctica.*

—Bé, jo no diria que és legal. No està previst com a il·legalitat, la qual cosa no vol dir que sigui legal. Efectivament no està, dissortadament, considerat com una il·legalitat. Avui per avui no és il·legal. No sé si és que nosaltres encara no hem arribat a un grau de democràcia suficient per a aprovar una llei en aquest sentit.

—*Partidari, aleshores, de prohibir el transfuguisme?*

—Totalment. S'ha d'eradicar aquesta pràctica a través d'una llei sancionadora.

—*Vostè s'ha mostrat partidari del jurat, però de quin tipus?*



—**Per una porta entren i per l'altra surten? ...—Home!, José María Mena, tinent fiscal de Barcelona, diu que per una porta entren i per la mateixa surten. Però no és cert. El que passa és que els delictes petits, que no comporten presó preventiva però que per ventura al cap de dos anys es condemna a l'autor, creen una certa sensació d'inseguretat. Però no és cert el que expressa la frase que vostè diu. —Ara haurà de canviar les ensaïmades pels brioixos, o no? —(Rialles) No, no, m'agrada molt les ensaïmades. El que sí deixaré aquí són 15 anys de bones amistats que esper no perdre.**

—Del jurat pur. Crec que serà, afortunadament, el que es posarà en marxa. Amb això en Belloch ha estat molt coherent amb les seves idees i amb les de la nostra associació, que sempre hem pensat que la Constitució només tenia una lectura: el jurat pur.

—*Un insubmís, ha d'anar a la presó?*

—No. No crec que un insubmís hagi d'anar a la presó. Però m'agradaria que un insubmís m'explicàs les seves raons, perquè la veritat és que no les entenc. Ells diuen que acceptar la prestació seria, indirectament, justificatori del servei militar. Però jo no arrib a captar aquesta interpretació. No ho entenc... però en qualsevol cas, presó no. La consciència no barata dins la presó.

—*Una hipòtesi: el Parlament català aprova una declaració unilateral d'independència. El poble català l'aprova per referèndum. Seria justa la força de l'estat per impedir la independència?*

—Ufff! Crec que no m'ho havia plantejat mai... Jo no puc justificar mai una acció de força. Si realment el Parlament de Catalunya declaràs la independència s'haurien de trobar altres alternatives a l'acte de força que, per mi, no seria justificable.

—*Si la resta de l'estat no hi estigués d'acord, quin dels drets hauria de prevaler?*

—Si unes institucions democràtiques prenen la decisió de deslligar-se de l'estat espanyol, no sé fins quin punt la resta de l'estat tendria justificació per eliminar aquesta declaració. Em sembla molt dubtós que poguessin tenir legitimitat.

—*Què li sembla la figura del desacatament?*

—Hi ha dos aspectes: el desacatament contra el jutge i contra autoritats. El segon em sembla una mica justificat perquè s'ha de mantenir un cert respecte a les institucions. El més difícil és el tema de desacatament al jutge. Això hauria de ser jutjat per un jurat.

—*Què és millor: moltes lleis i poca interpretació o poques lleis i molta interpretació?*

—No crec que el jutge hagi de tenir un arbitri tan ampli com per convertir-se en legislador. No m'agrada el sistema anglosaxó on, com se sol dir, el jutge dicta lleis més que sentències. Estam bé com estam, amb un límits determinats a la nostra interpretació. Una altra cosa pens que dona inseguretat al poble. El jutge ha de tenir un àmbit limitat d'interpretació de la llei.

**Miquel Payeras**